

Kyýamat alamaty: Dabbetül Arz

Category: Geň-taňsy wakalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Kyýamat alamaty: Dabbetül Arz KYÝAMAT ALAMATY: DABBETÜL ARZ

Kur'an, bir kıyamet alâmeti olarak Dabbetül Arz'ın çıkışı üzerinde de durmaktadır.

Neml suresi 80-85. ayetler insanoğlunun, kötülükleri yüzünden uğrayacağı sonu (kıyameti) anlatırken, bu sonun geldiğini gösteren belirtilerden biri olarak yeryüzünden bir dabbenin çıkacağına dikkat çekmektedir. 82. ayet şöyle diyor:

“O söz, tepelerine indiğinde, yerden onlar için bir dabbe çıkarırız da o onlara, insanların bizim ayetlerimize gereğince inanmadıklarını söyler.”

İnsanlığın sonunun geldiğine, azap ve hesap döneminin başladığına işaret sayılan ve insanlığı Allah'ın ve evrenin yasalarına aykırı davranmakla itham edip uyaran bu dabbe nedir?

Dabbe kelimesinin sözlük anlamı debelenen şey demektir. Kur'an bunu her türlü canlı için kullanır. Daha çok hayvanlar için kullanılır. Elmalılı'nın deyişiyle, “Hayvan lafzıyla eşanlamlı gibidir.” Nûr 45. ayete göre, sürüngen, dört veya iki ayaklı tüm hayvanlar dabbedir. Ancak Kur'an'ın bu sözcüğü kullandığı ayetlere baktığımızda (Örneğin, Hûd, 6; Nahl, 49, 61) dabbenin insanı da kapsayacak bir biçimde kullanıldığını görüyoruz. Elmalılı bu noktaya değinirken haklı olarak, “Hayvan gibi, insan için de kullanılır” demektedir.

Demek oluyor ki, Kur'an'ın kullandığı şekliyle dabbe, yerine göre, hayvan türünden bir canlı olabileceği gibi, insan da olabilmektedir. Sebe' suresi 14. ayette, Hz. Süleyman'la ilgili bir olay anlatılırken adı geçen dabbetül arzın bir kurtçuk olduğu tartışma götürmeyecek biçimde açıktır.

Konumuzun omurgasını oluşturan Neml 82'de ise dabbenin hayvan olması mümkün görülemez. Çünkü o konuşacaktır ve hikmetli, ibretli bir biçimde konuşacak, uyarı yapacaktır. Hatta insanoğlunun muhatap tutulduğu uyarıların en önemlilerinden

birini yapacaktır. Böyle bir uyarıyı yapan varlığın hayvan olması söz konusu edilemez. Nitekim Kur'an'ın, Hz. Peygamber'den sonra en büyük müfessiri kabul edilen Hz. Ali, Neml 82'deki dabbeden söz ederken şöyle diyor:

"O, kuyruğu olan bir dabbe değil, sakalı olan bir dabbedir."

Yani kıyamet alâmeti olarak gösterilen dabbe bir insandır.

Hz. Ali'nin bu sözünü de alıntıl原因 Elmalılı, Neml 82. ayetteki dabbe ile ilgili olarak şu sonuca varıyor: *"Açık olan şu ki, bu ayetteki dabbe insandır."*

Dabbetül arz ile ilgili olarak hadis diye rivayet edilen birçok söz vardır. Bunların güvenilir olmadığı eskiden beri birçok hadisçi tarafından söylenmekte idi. Yüzyılımızın en büyük hadis bilgini sayılan Elbânî (ölm. 1999) ise bunların tümünün uydurma olduğunu ispatlamıştır. (bk. Elbânî; Silsiletü'l-Ahâdîs ez-Zaîfa, 3/233-235)

O halde, Kur'an ayetini yorumlarken bu sözlere dayanmamız yanlış olur.

Kur'an'dan baktığımızda, dabbetül arz hakkında şu tespitleri yapmak mümkün görülmektedir:

Dabbetül arz yerküreden çıkacaktır:

Kur'an, Neml 82'de bu noktanın altını çizerek, dabbetül arzın gökten, öte âlemlerden beklenmemesi gerektiğine vurgu yapmıştır. Çünkü insanlar bu tip uyarıcı-aydınlatıcıları hep göklerden, ötelerden bekleyen bir anlayışa bağımlı bulunmaktadır.

Dabbetül arzın yerküreden çıkacağı söylenmemiş olsaydı, onu mutlaka ve mutlaka öte âlemlerden gelecek'ruhanî- madde üstü bir varlık olarak düşünür ve ona akıl almaz nitelikler yakıştırırlardı. Kur'an bu yolu tıkamış ve dabbetül arzın yeryüzünden çıkacağını, yani bir dünyalı olduğunu belirtmiştir.

Dabbetül arz, bir insandır:

Konuşmakta, uyarmaktadır. Neden böyle bir varlık, insan olarak değil de dabbe olarak anılmaktadır. Bunun böyle olması

dabbenin alâmetlerinden biridir. O, tüm hikmetli konuşmalarına, uyarılarına rağmen fizik özellikler bakımından tam işlevsel bir insan değildir. İnsanın hareketlerini sergilemekten çok, debelenen bir varlığın hareketlerini sergilemektedir.

Dabbetül arz, beyni ve özü bakımından mükemmel bir insan olmasına rağmen, bedensel açıdan tam işlevsel bir insan değildir. İşte onun belirtilerinden biri de budur.

Dabbetül arzın konuşması da, en azından dünyanın sonuna ilişkin uyarısı, işaretlerle, aracılarla konuşma olacaktır. Onun kendisi de zaten normal bir insanın bedensel işlevlerini sergilemekten uzaktır. O; bedeniyle değil, beyni, bilgisi ve ruhuyla öne çıkan bir varlıktır.

Biz bu Kur'ansal verileri dikkate aldığımızda, dabbetül arzın kimliğini belirleyebilmekteyiz.

Dabbetül Arz, çıkmıştır, şu anda yaşamaktadır ve Kur'an'ın sözünü ettiği uyarıları, yine Kur'an'ın gösterdiği tarz ve üslupla insanlığa ulaştırmaktadır. İnsanlığa, özellikle dünyanın sonunun yaklaştığına ilişkin uyarılar yöneltmektedir. Kur'an'ın verileriyle bilim dünyasından yükselen uyarıları birlikte düşünenler, dabbetül arzın kimliğini, yaşadığı ülkeyi, meslek ve kariyerini bulabilirler.

Prof. Dr. Yaşar Nuri ÖZTÜRK.

<https://www.hurriyet.com.tr/kiyamet-al-meti-olarak-dabbetul-arz-11077314> Geñ-taňsy wakalar